

Lisansüstü eğitime giriş sınavı kriterlerine yönelik öğretim üyesi görüşlerinin değerlendirilmesi: Müzik eğitimi bilim dalı başkanları örneği

Evaluation of faculty members' views on postgraduate education entrance exam criteria: The example of music education department heads

Beyza Eser¹📧, Yavuz Selim Kaleli¹📧

¹ Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye.

ÖZ

Lisansüstü öğrenci alım sınavları, hem yüksek lisans ve doktora eğitimi almak isteyen adayların niteliğini hem de lisansüstü eğitim süreçlerinin kalitesini doğrudan etkileyen bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Bu nedenle, aday seçiminde kullanılan kriterlerin geçerliliği, sınav içeriklerinin analizi ve bu süreçte görev alan öğretim elemanlarının görüşlerinin incelenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı, müzik eğitimi bilim dalı başkanlarının lisansüstü giriş sınav kriterlerine ilişkin değerlendirmelerini tematik analiz yöntemiyle ortaya koymaktır. Nitel araştırma desenine dayalı bu çalışmanın katılımcılarını, Türkiye’de lisansüstü müzik eğitimi veren 16 üniversitenin müzik eğitimi bilim dalı başkanları oluşturmuştur. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve tematik analiz ile çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına göre, yüksek lisans ve doktora sınavlarında en sık vurgulanan konular armonik çözümlleme, müzik biçimleri, öğrenme-öğretme yaklaşımları ve müzik eğitimi alanlarıdır. Bilim dalı başkanları da bu içeriklerin önemini desteklemektedir. Bununla birlikte, dikte, Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, müzik tarihi ve müzik kültürü gibi alanların sınavlarda daha az yer aldığı tespit edilmiştir. Doktora düzeyinde ise bilimsel araştırma yöntemleri ve literatür bilgisi ön plana çıkarken, tüm üniversitelerde çalgı/şan performansı zorunlu bir kriter olarak belirlenmiştir. Buna karşın, portfolyo değerlendirme ve sözlü mülakat uygulamaları daha sınırlı sayıda üniversitede kullanılmaktadır. Katılımcılar ayrıca, adayların müzik kültürü birikimi ve araştırma yeterliliklerinin ölçülmesinin lisansüstü eğitim başarısı açısından kritik olduğunu vurgulamıştır.

Anahtar kelimeler: Lisansüstü eğitim, müzik eğitimi, sınav kriterleri

ABSTRACT

It is widely acknowledged that the quality of students pursuing master’s or doctoral education significantly impacts the quality of graduate education itself. Consequently, the criteria used in the selection of candidates for graduate programs are of great importance. Therefore, examining and comparing these criteria, as well as understanding the perspectives of faculty members involved in the graduate admission process regarding these criteria, is crucial both for students aspiring to pursue graduate education and for the faculty members participating in the evaluation process. In light of this information, the aim of this study is to examine the views of department heads in music education regarding the criteria used in graduate admission exams.

Yavuz Selim Kaleli — yavuzselimkaleli@gmail.com

Geliş tarihi/Received: 11.03.2025 — Kabul tarihi/Accepted: 02.07.2025 — Yayın tarihi/Published: 28.07.2025

Bu makale Beyza Eser’in Yavuz Selim Kaleli danışmanlığında yürüttüğü “Lisansüstü Eğitime Giriş Sınavı Kriterlerine Yönelik Bir İçerik Analizi Çalışması: Müzik Eğitimi Bilim Dalları Örneği” başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Telif hakkı © 2025 Yazar(lar). Açık erişimli bu makale, orijinal çalışmaya uygun şekilde atıfta bulunulması koşuluyla, herhangi bir ortamda veya formatta sınırsız kullanım, dağıtım ve çoğaltmaya izin veren [Creative Commons Attribution License \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) altında dağıtılmıştır.

Copyright © 2025 The Author(s). This is an open access article distributed under the [Creative Commons Attribution License \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium or format, provided the original work is properly cited.

This research is a qualitative study that gathers the opinions of department heads in music education. In the study, content analysis and descriptive analysis methods were used to analyze the views of the department heads. The study group consisted of department heads from 16 universities in Turkey that offer graduate programs in music education. The opinions of the department heads regarding the admission criteria were collected using a semi-structured interview form prepared by the researcher.

The findings of this study reveal that universities generally emphasize topics such as harmonic analysis, musical forms, teaching and learning approaches, and music education in their master's and doctoral entrance exams, and the department heads support this approach. However, areas such as dictation, Turkish Folk Music, Turkish Art Music, music history, and music culture are less frequently included in the exams. At the doctoral level, scientific research methods and related literature are emphasized, while candidates are expected to demonstrate instrumental/vocal performance skills in all universities. Portfolio assessments and oral evaluations, on the other hand, are less commonly implemented. The department heads emphasize the importance of measuring candidates' music culture and research competencies.

Keywords: Graduate education, music education, exam criteria

1. GİRİŞ

Türkiye'deki üniversitelerin birçoğunda lisansüstü eğitim programları sunulmaktadır. Özellikle müzik eğitimi alanında, 22 üniversitede lisansüstü eğitim imkânı bulunmaktadır. Bu üniversitelerin 13'ünde hem yüksek lisans hem de doktora programları mevcutken, 9'unda sadece yüksek lisans eğitimi verilmektedir. Lisansüstü eğitim, öğrencilerin lisans düzeyinde edindikleri bilgileri derinleştirmelerine, ilgi duydukları alanlarda uzmanlaşmalarına ve akademik kariyerlerini geliştirmelerine olanak tanıyan bir eğitim sürecidir. Sevinç (2001), Türkiye'de üniversite sayısının ve buna bağlı olarak mezun sayısının artmasıyla birlikte, iş piyasasında yalnızca lisans diplomasının yeterli olmadığını vurgulamıştır. Bu durum, lisansüstü diplomasına sahip çalışanlara ve akademisyenlere olan talebi artırmıştır. Dolayısıyla, lisansüstü eğitimin hem bireysel hem de toplumsal açıdan önemi giderek artmaktadır.

Lisansüstü eğitimin kalitesi, bu eğitimi almak isteyen öğrencilerin nitelikleriyle doğrudan ilişkilidir. Kasap (2006), yüksek lisans ve doktora programlarının temel amacının, lisans düzeyindeki müzik derslerini verebilecek nitelikli öğretim elemanları yetiştirmek olduğunu vurgulamıştır. Bu nedenle, müzik eğitimi alanında görev alacak öğretim elemanlarının, özel ve etkili bir lisansüstü eğitim sürecinden geçmeleri gerekmektedir. Kasap (2006), Geleceğin Müzik Öğretim Elemanlarının Yetiştirilmesi Üzerine Bir Model Program başlıklı çalışmada, müzik eğitimi yüksek lisans programlarının hedefinin, öğrencilerin uzmanlık alanlarında profesyonel becerilerini ve algılarını geliştirmek, çağdaş öğretim yöntemlerini, müzik materyallerini, program geliştirme ve araştırma tekniklerini öğrenmelerini sağlamak olduğunu belirtmiştir.

Karaman ve Bakırcı (2010) ise lisansüstü eğitimin kalitesinin, üniversitelerin kalitesini; üniversitelerin kalitesinin de toplumun genel niteliğini etkilediğini ifade etmektedir. Bu etki, parçadan bütüne doğru genişlediği için, lisansüstü eğitime kabul edilecek öğrencilerin niteliklerine göre dikkatlice seçilmesi gerektiği sonucuna varılabilir. Kılıç (2015), lisansüstü eğitimde veya diğer eğitim alanlarında, adayların etkili ve adil bir şekilde seçilmesinin büyük önem taşıdığını vurgulamaktadır. Uygun bir seçim süreci, hem kaynak israfını önler hem de ilgili akademik alanın geleceğini şekillendirir (Kuncel vd., 2001). Bu bilgiler ışığında, lisansüstü eğitimin yanı sıra, bu eğitimi alacak öğrencilerin niteliklerini ölçen giriş sınavlarının da büyük önem taşıdığı ortaya çıkmaktadır.

Lisansüstü müzik eğitimi giriş sınavlarının içerikleri, günümüzde her üniversiteye göre farklılık göstermektedir. Genellikle bu sınavlar iki aşamalı olarak gerçekleştirilse de, aşamaların içeriği ve uygulanış biçimi üniversiteler arasında değişiklikler gösterebilmektedir. Örneğin, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, 2021 yılında müzik eğitimi yüksek lisans sınavını üç aşamada yapmıştır: ilk aşama yazılı sınav, ikinci aşama sözlü sınav ve son aşama ise portfolyo hazırlama şeklinde gerçekleştirilmiştir (Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, 2021). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ise aynı yıl yüksek lisans sınavını üç bölüm halinde yürütmüştür: yazılı sınav (5 soru), uygulama (dikte ve solfej) ve performans (çalma/söyleme) (Necmettin Erbakan Üniversitesi 2021).

Bu farklılıkların yanı sıra, sınav aşamalarının puan yüzdeleri de üniversiteler arasında değişiklik göstermektedir. Örneğin, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, 2021 yılında yüksek lisans sınavının aşamalarını ve puan yüzdelerini şu şekilde belirlemiştir: Müzik Formları (%10), Armoni (%10), Müziksel Yazma (%10), Çalgı Performansı (%60) ve Müzik Eğitimi (%10) (Balıkesir Üniversitesi, 2022). Burdur

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü ise aynı yıl yüksek lisans sınavının aşamalarını ve puan yüzdelerini şöyle belirlemiştir: Çalgı Performansı (%20), Müziksel İşitme-Okuma-Yazma (Yazılı ve/veya Sözlü) (%20), Müzikal Analiz (Yazılı ve/veya Sözlü) (%20) ve Alan Bilgisi (Yazılı) (%40) (Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, 2021).

Müzik eğitimi alanında lisansüstü eğitim veren üniversitelerin sınav kriterleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar, bu farklılıkların nedenleri ve sonuçları, sınav kriterlerinin incelenmesi, lisansüstü müzik eğitimi almak isteyen öğrenciler ve öğretim elemanları açısından büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, bu süreçte dahil olan öğretim elemanlarının görüşlerinin alınması, sınav kriterlerinin daha etkili ve adil bir şekilde belirlenmesine katkı sağlayabilir. Bu nedenle, öğretim elemanlarının perspektiflerinin değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

1.1. Problem Cümlesi

Lisansüstü sınav alım kriterlerine yönelik müzik eğitimi bilim dalı başkanlarının görüşleri nelerdir?

a) Müzik eğitimi bilim dalı başkanlarının yazılı sınav içeriklerine yönelik görüşleri nelerdir?

b) Müzik eğitimi bilim dalı başkanlarının sözlü/performans/uygulama sınavı içeriklerine yönelik görüşleri nelerdir?

1.2. Amaç ve Önem

Bu çalışmanın amacı, lisansüstü eğitime giriş sınavı kriterlerine yönelik öğretim üyesi görüşlerini değerlendirerek, müzik eğitimi alanında lisansüstü programlara öğrenci kabul süreçlerinin etkinliğini ve geçerliliğini ortaya çıkarmaktır. Müzik Eğitimi Bilim Dalı başkanlarının perspektifinden, mevcut sınav sisteminin avantajlarını, dezavantajlarını ve iyileştirilmesi gereken yönlerini ortaya koymak, böylece lisansüstü eğitim kalitesini artırmaya yönelik öneriler sunmaktır.

Lisansüstü eğitime giriş sınavları, akademik başarı ve yetkinliklerin değerlendirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Özellikle müzik eğitimi gibi sanatsal ve teknik becerilerin birlikte değerlendirilmesi gereken alanlarda, sınav kriterlerinin doğru belirlenmesi büyük önem taşır. Bu çalışma, müzik eğitimi alanında lisansüstü programlara öğrenci seçim süreçlerinin mevcut durumunu analiz ederek, alan uzmanlarının görüşlerini yansıtması açısından önemlidir. Elde edilen bulgular, hem eğitim politikalarının geliştirilmesine hem de adil ve geçerli bir öğrenci seçim sisteminin oluşturulmasına katkı sağlayacaktır. Ayrıca, bu çalışma, müzik eğitimi alanında lisansüstü eğitimin niteliğini artırmak isteyen kurumlar için yol gösterici olabilir.

2. YÖNTEM

Bu araştırma, lisansüstü eğitime giriş sınavı kriterlerine yönelik müzik eğitimi bilim dalı başkanlarının görüşlerinin değerlendirildiği nitel bir araştırmadır. Araştırma mevcut lisansüstü sınavlara yönelik durum anabilim dalı başkanlarının görüşleri üzerinde değerlendirmeye çalıştığı nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli kullanılmıştır. Tüm bu yöntemleri, süreçleri ve özellikleri kapsayan kesin bir tanım yapmak zor olsa da, nitel araştırma; gözlem, görüşme ve belge analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamlarında gerçekçi ve bütünsel bir şekilde incelendiği bir araştırma süreci olarak tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

2.1. Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri:

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 14/10/2022

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2022/388

3.1. Çalışma Grubu

Araştırmada görüşleri alınan müzik eğitimi bilim dalı başkanlarına ait demografik bilgiler aşağıda verilmektedir. Araştırmanın çalışma grubu seçiminde kritik durum örnekleme kullanılmıştır. Kritik durumlar, önemli bir olguyu belirgin bir şekilde yansıtan ya da normal şartlar altında özel bir öneme sahip olan durumlardır. Kritik bir durum veya durumların varlığına işaret eden en önemli gösterge “eğer o, burada oluyorsa, başka benzer durumlarda da olabilir” ve “eğer o, burada olmuyorsa, başka benzer durumlarda da olmayabilir” şeklinde bir ifadedir (Flick, 2014; Mertens, 2014). Diğer bir ifadeyle, araştırmacının incelediği olguya ilişkin gözleminin “eğer bu çalışma grubu, bu olgu karşısında belirli sorunlar yaşıyorsa, diğer tüm grupların da benzer sorunlar yaşadığından emin olabiliriz” çıkarımı, kritik durumları belirleme açısından önemlidir (Marczyk vd., 2005).

Tablo 1

Müzik Eğitimi Bilim Dalı Başkanlarının Demografik Bilgilerinin Dağılımı

Cinsiyet	f	%	Yaş	f	%	Eğitim Düzeyi	f	%
Kadın	6	%37,5	35-40	-	-	Doktora	16	%100
Erkek	10	%62,5	41-45	7	%43,75	Sanatta Yeterlilik	-	-
-	-	-	46-50	6	%37,5	-	-	-
-	-	-	51-55	3	%18,75	-	-	-
-	-	-	56-60	-	-	-	-	-
-	-	-	61-65	-	-	-	-	-
Toplam	16	%100	Toplam	16	%100	Toplam	16	%100

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan toplam 16 bilim dalı başkanının %62,5’ini erkekler, %37,5’ini ise kadınlar oluşturmaktadır. Katılımcıların yaş dağılımına bakıldığında, en yoğun grubun %43,75 ile 41-45 yaş aralığında yer aldığı, bunu %37,5 ile 46-50 yaş aralığının ve %18,75 ile 51-55 yaş grubunun izlediği görülmektedir. 35-40, 56-60 ve 61-65 yaş aralıklarında ise katılımcıya rastlanmamıştır. Eğitim düzeyi açısından incelendiğinde, katılımcıların tamamının (%100) doktora derecesine sahip olduğu, sanatta yeterlik düzeyinde ise herhangi bir katılımcının bulunmadığı belirlenmiştir. Bu bulgular, çalışmaya katılan bilim dalı başkanlarının büyük çoğunluğunun orta yaş grubunda ve ileri düzey akademik yeterliliklere sahip kişilerden oluştuğunu göstermektedir.

3.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmacılar, çalışmanın amacına uygun bir görüşme formu hazırlamıştır. İlk aşamada 20 soruluk bir soru havuzu oluşturulmuş, ardından bu sorular müzik eğitimi ile ilgili 3 alan uzmanına gönderilerek geri bildirimleri alınmıştır. Uzmanların değerlendirmeleri sonucunda soru sayısı 7’ye indirilmiş ve son halini almıştır. Bu 7 sorudan 4’ü yapılandırılmış (seçenekli) sorular, 3’ü ise açık uçlu (yapılandırılmamış) soru tekniklerinden oluşmaktadır. Bu özellikleriyle görüşme formu, “yarı yapılandırılmış görüşme” tekniğine uygun hale gelmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde, katılımcılar araştırmacının sorularını kısmen düzenleme veya değiştirme imkânına sahiptir. Bu süreçte hem araştırmacı hem de katılımcı, bazı soruları birlikte yeniden şekillendirebilir (Sönmez ve Alacapınar, 2018). Karasar (2019) ise bu tekniğin, tamamen yapılandırılmış görüşme kadar katı olmadığını, ancak yapılandırılmamış görüşme kadar da esnek bir serbestlik sunmadığını belirtmektedir. Dolayısıyla yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, bu iki uç arasında dengeli bir konumda yer alır.

3.3. Verileri Analizi

Müzik eğitimi bilim dalı başkanlarının görüşleri, betimsel analiz, yüzde ve frekans analizi yöntemleriyle incelenmiştir. Bilim dalı başkanlarının yarı yapılandırılmış sorulara verdikleri yanıtların analizinde ise tematik analiz yöntemi kullanılmıştır. Tematik analiz, verilerdeki örüntüleri (temaları) belirlemeye, analiz etmeye ve raporlamaya yönelik bir yöntemdir. Bu yöntem, veri setini en küçük boyutlara indirgeyerek derinlemesine

ve zengin bir betimleme yapma olanağı sunar (Braun ve Clarke, 2019). Tematik analiz, herhangi bir teorik çerçeveye bağlı olmaksızın, araştırmacılara analizlerinde esneklik sağlar. Bu özelliği, tematik analizi her düzeydeki araştırmacı için erişilebilir ve nitel araştırmanın daha basit metodolojilerinden biri haline getirir (Miller, 2023).

4. BULGULAR

Tablo 2

Müzik Eğitimi Bilim Dalı Başkanlarının Yazılı Sınav İçeriğine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Yüksek lisans yazılı sınav içeriği	f	%
Armonik çözümleme	16	%100
Müzik tarihi, müzik eğitimi tarihi	13	%81,25
Müzik biçimleri	13	%81,25
Öğrenme ve öğretme yaklaşımları	13	%81,25
Dikte	9	%56,25
Bilimsel araştırma yöntemleri	8	%50
Türk Halk Müziği	5	%31,25
Türk Sanat Müziği	5	%31,25
Diğer:belirtiniz	1	%6,25
Toplam	16	%100

Tablo 2 incelendiğinde müzik eğitimi bilim dalı başkanlarının yazılı sınav içeriklerine ilişkin görüşlerine bakıldığında, tüm başkanların sınavda “armonik çözümleme” sorusunun mutlaka yer alması gerektiğini düşündükleri görülmektedir. Lisans müzik eğitimi mezunu adayların Armoni ve Eşlikleme dersini aldıkları dikkate alındığında, bu yeterliliğin alan içi adaylardan beklenmesi tutarlı bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra, birçok bilim dalı başkanı, sınavda “müzik tarihi, müzik eğitimi tarihi”, “müzik biçimleri” ve “öğrenme ve öğretme yaklaşımları” gibi konuların da sorulması gerektiğini belirtmektedir. Bu durum, müzik eğitimi alanında yüksek lisans yapacak adayların müzik, müzik eğitimi, müzik tarihi ve müzik eğitimi tarihi gibi alanlarda temel bilgiye sahip olmalarının önemli görüldüğünü ortaya koymaktadır.

Bilim dalı başkanlarının büyük çoğunluğu, sınavda “dikte” ve “bilimsel araştırma yöntemleri” gibi soruların da yer almasını önermektedir. Ancak, Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği ile ilgili soruların sınavda bulunmasını öneren başkanların sayısı oldukça azdır. Lisans müzik eğitimi programında “Eğitimde Araştırma Yöntemleri” dersinin yalnızca bir dönem verilmesi nedeniyle, adayların “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” konusundaki hakimiyetlerinin sınırlı olacağı varsayılmaktadır. Buna rağmen, birçok bilim dalı başkanı bu alandaki soruların sınavda yer almasını desteklemektedir. Öte yandan, Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği ile ilgili soruların sınavda bulunmamasını öneren çoğu başkan, bu durumun lisans programında Türk Müziği alanında eğitim alan adayların aleyhine bir durum oluşturabileceğini düşünmektedir.

Ayrıca, bir bilim dalı başkanı, sınavda “müzik eğitiminde karşılaşılan problemler ve çözüm önerileri” gibi bir sorunun da yer alması gerektiğini belirtmektedir. Diğer bir başkan ise, “müzik tarihi ve müzik eğitimi tarihi” konularından yalnızca “müzik eğitimi tarihi”nin sınavda bulunmasının yeterli olacağını ifade etmektedir. Bu görüşler, sınav içeriğinin adayların geniş bir bilgi birikimini ölçmesi gerektiği yönündeki beklentileri yansıtmaktadır.

Tablo 3*Müzik Eğitimi Bilim Dalı Başkanlarının Doktora Yazılı Sınav İçeriğine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı*

Doktora yazılı sınav içeriği	f	%
Bilimsel araştırma yöntemleri	15	%93,75
Müzik biçimleri	12	%75
Armonik çözümleme	12	%75
Öğrenme ve öğretme yaklaşımları	11	%68,75
Müzik tarihi, müzik eğitimi tarihi	10	%62,5
Türk Halk Müziği	5	%31,25
Türk Sanat Müziği	5	%31,25
Dikte	3	%18,75
Diğer:belirtiniz	4	%25
Toplam	16	%100

Tablo 3'te görüldüğü üzere doktora yazılı sınav içerikleriyle ilgili görüşlere bakıldığında, müzik eğitimi bilim dalı başkanlarının çoğunun sınavda bilimsel araştırma yöntemleriyle ilgili sorulara yer verilmesi gerektiğini savundukları görülmektedir. Ayrıca, birçok bilim dalı başkanı, müzik biçimleri ve armonik çözümleme konularının da sınavda yer alması gerektiğini belirtmektedir. Bilim dalı başkanları, doktora adaylarının yüksek lisans döneminde bilimsel araştırma yöntemleri üzerine çalışmış olmaları nedeniyle, bu konudaki bilgi düzeylerinin ölçülmesinin önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Öte yandan, yüksek lisans programında olduğu gibi doktora programında da az sayıda bilim dalı başkanı, Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği konularının sınavda yer almasını önermektedir. En az talep edilen içeriğin ise dikte olduğu tespit edilmiştir.

*4 bilim dalı başkanı, bu konulara ek olarak, yazılı sınavda yer alması gerektiğini düşündükleri başka konulara da değinmiştir. Bu konular şunlardır: "Müzik ve müzik eğitimi üzerine genel kültür", "Müzik eğitimi programları ve adayın yüksek lisans döneminde yaptığı çalışmaların değerlendirilmesi", "Adayın yüksek lisans tezinin değerlendirilmesi".

*Ayrıca, bir bilim dalı başkanı, doktora yazılı sınavında alan bilgisi soruları yerine, adayın belirli bir konuda tez önerisi hazırlamasının daha uygun olacağını düşünmektedir.

Tablo 4*Müzik Eğitimi Bilim Dalı Başkanlarının Yazılı Sınav Soru Sayılarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı*

Soru sayıları	f	%
5	7	%43,75
2	2	%12,5
4	2	%12,5
3	1	%6,25
7	1	%6,25
10	1	%6,25
1	-	-
6	-	-
8	-	-
9	-	-
Toplam	16	%100

Tablo 4'te bilim dalı başkanlarının lisansüstü yazılı sınavlar için önerdikleri asgari soru sayıları görülmektedir. Bulgulara göre bilim dalı başkanlarının çoğunluğunun soru sayısının 5 olması gerektiğini düşündükleri görülmektedir. Soru sayısını 2 ve 4 olmasını isteyen bilim dalı başkanları da bulunmaktadır. Yazılı sınavda 10 soru olmasını öneren bir bilim dalı başkanı bulunmaktadır.

Müzik eğitimi bilim dalı başkanlarının önerdikleri yazılı sınav içeriklerine de bakıldığında adaylardan bekledikleri yeterliklerin 5 soruda sorulabileceğini düşündükleri söylenebilmektedir.

*Bir bilim dalı başkanı soru sayısının 4 ya da 5 olması gerektiğini; bir diğer bilim dalı başkanı ise soru sayısının 6, 7 ya da 8 olması gerektiğini düşündüğünü belirtmektedir.

Tablo 5

Müzik Eğitimi Bilim Dalı Başkanlarının Yüksek Lisans Sözlü, Mülakat, Performans Sınav İçeriğine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Yüksek lisans sözlü, performans, uygulama sınav içeriği	f	%
Bireysel (çalgı, şan) performans	16	%100
Portfolyo	10	%62,5
Solfej	8	%50
İlgili literatür (müzik eğitimi konulu bilimsel araştırmalar)	8	%50
Bilimsel araştırma yöntemleri	5	%31,25
Diğer	-	-
Toplam	16	%100

Tablo 5'te müzik eğitimi bilim dalı başkanları, yüksek lisans adaylarından sözlü, performans ve uygulama sınavlarında belirli içerikler beklemektedir. Tüm bilim dalı başkanları, adayların bireysel performanslarını (çalgı veya şan) sergilemelerini talep etmektedir. Ayrıca, çoğu bilim dalı başkanı, adayların bir portfolyo hazırlamasını gerekli görmektedir. Bunun yanı sıra, bilim dalı başkanlarının büyük bir kısmı, sınavlarda solfej ve müzik eğitimi alanındaki bilimsel araştırmalara ilişkin literatür bilgisinin de yer almasını önermektedir. En az talep edilen içerik ise bilimsel araştırma yöntemleri olarak öne çıkmaktadır.

Bilim dalı başkanlarının, yüksek lisans programlarına başvuran adayların müzikal yeteneklerini değerlendirmeye önem verdikleri ifade edilebilir. Bu kapsamda, adayların çalgı veya şan performansları ile solfej becerileri, sınav sürecinde dikkate alınan unsurlar arasında yer almaktadır. Ayrıca, adayların daha önce müzik alanında gerçekleştirdikleri çalışmalar da bilim dalı başkanları tarafından önemli bulunmaktadır. Öte yandan, akademik çalışmalara yönelik sözlü mülakat veya soruların, yüksek lisans programlarından çok doktora programlarında yer almasının daha uygun ve tutarlı olduğu düşünülmektedir.

Tablo 5'te, doktora programına ilişkin sözlü, performans ve uygulama sınav içeriklerine dair bilim dalı başkanlarının önerileri sunulmaktadır. Yüksek lisans programında olduğu gibi, tüm bilim dalı başkanları adaylardan bireysel performans (çalgı veya şan) sergilemelerini beklemektedir. Ancak, doktora programlarında adayların solfej becerilerinin değerlendirilmesi gerektiğini düşünen bilim dalı başkanı sayısı oldukça azdır. Bilim dalı başkanlarının büyük çoğunluğu, adayların akademik çalışmalara yönelik bilgilerinin ve portfolyolarının değerlendirilmesini önermektedir.

Yüksek lisans eğitimi süresince bilimsel araştırma yöntemleri ve müzik eğitimi araştırmaları konusunda bilgi birikimi edindiği varsayılan doktora adaylarının, bu bilgilerinin ne düzeyde olduğunun bilinmesi, bilim dalı başkanlarına göre büyük önem taşımaktadır. Hem yüksek lisans hem de doktora programlarında, adayların çalgı veya şan performans becerilerinin değerlendirilmesi, tüm bilim dalı başkanları tarafından önerilmektedir. Müzikal yeteneğin, akademik hayatın her alanında önemli bir rol oynadığı düşünülmektedir.

Tablo 6

Müzik Eğitimi Bilim Dalı Başkanlarının Üniversitelerin Lisansüstü Programlara Öğrenci Alımı Metinlerinde, Mülakat/Bilim Sınavlarının İçerik Bilgisine Yer Verilip Verilmemesine Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Sınav içerikleri	f	%
Yazılı sınav konularının içeriği bilgisi	14	%87,5
Performans (sözlü, mülakat) sınav içeriği bilgisi	13	%81,25
Çalgı veya şan performansı ile ilgili: Eser/etüt bilgisi	12	%75
Asgari eser/etüt sayısı bilgisi	14	%87,5
Zorunlu eser/etüt bilgisi	14	%87,5
Asgari performans süresi bilgisi	9	%56,25
Diğer	1	%6,25
Toplam	16	%100

Tablo 6’da, ilan metinlerinde hangi sınav içeriklerine yer verilmesi gerektiği konusunda bilim dalı başkanlarının görüşlerine yer verilmektedir. Çoğu bilim dalı başkanı, yazılı sınav konularının içeriği, asgari eser/etüt sayısı ve zorunlu eser/etüt bilgilerinin ilan metinlerinde bulunması gerektiğini düşünmektedir. Bu durum, bilim dalı başkanlarının adayların yüksek lisans yazılı sınavı öncesinde hangi konulara odaklanmaları gerektiği hakkında bilgi sahibi olmalarını önemsediklerini göstermektedir. Eğer üniversitelerin çalgı performansları için talep ettiği zorunlu eser/etüt bilgileri ilan metinlerinde yer almazsa, adayların bu eserleri hazırlayamayacakları ve sınavda bu açıdan zayıf kalacakları varsayılmaktadır.

Adayların çalgı performansları için üniversitelerin beklediği kriterlere uygun eser ve etüt seçimleri, ilan metinlerindeki bilgilere bağlıdır. Özellikle lisans mezuniyetini müzik dışı bir alandan yapmış adayların bu bilgiler doğrultusunda çalışma yapacakları düşünüldüğünde, çoğu müzik eğitimi bilim dalı başkanının eser/etüt bilgisinin ilan metinlerinde yer alması yönündeki önerilerinin tutarlı olduğu kabul edilmektedir.

İlan metinlerinde asgari performans süresi bilgisinin yer alması gerektiğini düşünen bilim dalı başkanlarının sayısı ise azınlıktır. Bu bilginin eksikliği durumunda, adayların çok uzun veya çok kısa süreli çalgı/şan eserleri hazırlayabilecekleri ve sınavda öğretim elemanlarının yönlendirmelerine ihtiyaç duyabilecekleri düşünüldüğünde, bu tür bilgilerin önceden adaylara verilmesi gerekmektedir.

Bir bilim dalı başkanı, görüşme formunda yer almayan bazı bilgilerin ilan metinlerine eklenmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu bilgiler arasında “portfolyo”, “eşlikli çalma” ve “çalgı/şan performansındaki müzik türleri” bulunmaktadır. Başkan, adayların sınava hazırlıklı gelmeleri için bu bilgilerin mutlaka ilan metinlerinde yer alması gerektiğini vurgulamaktadır. Örneğin, adayların portfolyo hazırlayacağını bilmemesi, elinde iyi bir portfolyo hazırlayabilecek donanım olmasına rağmen portfolyosuz gelmelerine ve olumsuz etkilenmelerine neden olabilir. Ayrıca, eşlikli çalma gerekliliği veya adayların performanslarının hangi müzik türüne göre değerlendirileceği gibi detayların net bir şekilde belirtilmesi gerekmektedir. Örneğin, viyolonsel çalan bir adayın klasik Türk müziği veya batı müziği alanından sınava girebileceği gibi durumların açıkça belirtilmesi önemlidir.

Görüşme formunda, bilim dalı başkanlarının ilan metinlerinde yer verilmesini istemedikleri bilgilere ilişkin görüşleri de sorulmuştur. Bu görüşler şu şekildedir:

Bir bilim dalı başkanı, ilan metinlerinde yalnızca eser/etüt bilgisi, asgari eser/etüt sayısı ve zorunlu eser/etüt bilgilerinin yer alması gerektiğini düşünmektedir. Diğer bilgilerin verilmemesi konusunda ise, yazılı sınav konularının içeriği hakkında bilgi verildiğinde başvuru yapmaktan vazgeçen adaylar olabileceğini ve performans (sözlü, mülakat) sınavı konuları hakkında bilgi verilmesinin de benzer bir sonuç doğurabileceğini belirtmektedir.

Bir diğer bilim dalı başkanı, ilan metinlerinde yalnızca yazılı sınav konularının içeriği ve performans (sözlü, mülakat) sınavı içeriği bilgilerinin verilmesi gerektiğini savunmaktadır. Diğer bilgilerin verilmemesi konusunda ise, çalgı-şan performansı ile ilgili standart oluşturmayı doğru bulmadığını ve yüksek lisans ve doktora

seviyesine uygun eser-etüt seçiminin öğrenci tarafından yapılmasının daha değerli bir kriter olduğunu düşünmektedir. Bu sorumluluğun öğrenciye ait olması gerektiğini vurgulamaktadır.

Bir başka bilim dalı başkanı ise, ilan metinlerinde yer alacak bilgilerin enstitü yönetim kurulu kararına tabi olduğunu ve bilim dalı veya anabilim dalı başkanlıklarının yalnızca tavsiye niteliğinde görüş sunabileceğini belirtmektedir.

Son olarak, bir bilim dalı başkanı, ilan metinlerinde yalnızca asgari eser/etüt sayısı ve zorunlu eser/etüt bilgilerinin verilmesi gerektiğini düşünmektedir. Diğer bilgilerin verilmemesi konusunda ise, sadece performansa yönelik ön bilgi paylaşılmasının yeterli olacağını, yazılı veya mülakat sınavlarında hangi konuların olacağını açıkça yazılmasının hatalı olabileceğini savunmaktadır. Bazı konuların sadece başlık olarak yazılmasının yetersiz kalacağını ve anahtar kelimelerin içeriği yansıtarak haksız sonuçlara yol açabileceğini ifade etmektedir.

5. SONUÇ

Yüksek lisans yazılı sınavlarında, üniversitelerin genellikle armonik çözümleme, müzik biçimleri, müzik eğitimi, öğrenme ve öğretme yaklaşımları gibi konulara odaklandığı görülmektedir. Müzik eğitimi bilim dalı başkanları da bu konuların sınavlarda yer almasını desteklemektedir. Ancak, dikte, bilimsel araştırma yöntemleri, Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği gibi konuların sınavlarda daha az yer aldığı ve bilim dalı başkanlarının bu konulara daha az önem verdiği tespit edilmiştir. Bu durum, üniversitelerin sınav içerikleri ile bilim dalı başkanlarının görüşleri arasında bir uyum olduğunu göstermektedir.

Doktora yazılı sınavlarında ise müzik biçimleri, müzik eğitimi, öğrenme ve öğretme yaklaşımları ve bilimsel araştırma yöntemleri gibi konulara daha fazla yer verildiği görülmektedir. Bilim dalı başkanları da bu konuların sınavlarda bulunmasını önermektedir. Bununla birlikte, müzik tarihi ve müzik eğitimi tarihi gibi konulara ilişkin soruların, bilim dalı başkanlarının önerilerine rağmen birçok üniversitede sınavlarda yer almadığı ve bu nedenle adayların bu alanlardaki bilgilerinin ölçülmediği belirlenmiştir. Bu durum, müzik eğitiminin son aşamasına gelmiş adayların bu konularda bilgi sahibi olması gerektiği düşüncesiyle çelişmektedir.

Doktora sınavlarına ilişkin olarak, dört bilim dalı başkanı, adayların müzik ve müzik eğitimi üzerine genel kültür, müzik eğitimi programları ve yüksek lisansta yaptıkları çalışmaların değerlendirilmesi, adayın yüksek lisans tezinin değerlendirilmesi gibi konularda soruların eklenmesi gerektiğini düşünmektedir. Ancak, bu önerilerin yalnızca bir üniversitede uygulandığı görülmüştür. Özellikle müzik kültürü içeriğine ilişkin soruların sınavlarda bulunması önerisi de yalnızca bir üniversitede karşılık bulmuştur. Doktora adaylarının müzik ve müzik eğitimi alanında bilimsel araştırmalar yapacakları düşünüldüğünde, müzik kültürü bilgilerinin iyi düzeyde olması gerektiği ve bu nedenle adayların bu konudaki yeterliklerinin ölçülmesinin önemli olduğu vurgulanmaktadır.

Yüksek lisans adaylarından tüm üniversitelerde çalgı/şan performansı sergilemeleri beklenmektedir. Ayrıca, az sayıda üniversitede adayların portfolyo hazırlaması ve solfej performansı sergilemesi de istenmektedir. Bilim dalı başkanları da adayların lisansüstü sınavlarında çalgı/şan performansı sergilemelerini ve portfolyolarının değerlendirilmesini önermektedir. Özellikle alan içi kontenjandan sınava giren adayların en az dört yıl boyunca müzik eğitimi aldıkları düşünüldüğünde, çalgılarında lisansüstü müzik eğitimi için yeterli bir seviyede olmaları ve bu seviyenin sınavlarda ölçülmesi önemli görülmektedir. Alan dışı kontenjandan sınava giren adayların ise çalgı/şan performansının öneminin farkında olarak sınavlara hazırlanmaları gerekmektedir.

Doktora adaylarından da tüm üniversitelerde çalgı/şan performansı sergilemeleri beklenmektedir. Bunun yanında, portfolyo, solfej performansı, ilgili literatür ve bilimsel araştırma yöntemlerine ilişkin mülakat gibi unsurların az sayıda üniversitede sınavlarda yer aldığı görülmektedir. Bilim dalı başkanları, doktora adaylarının yüksek lisans sınavında olduğu gibi çalgı/şan performansının değerlendirilmesini önermektedir. Yüksek lisans sınavından farklı olarak, doktora sınavında bilim dalı başkanları, adayların ilgili literatür (müzik eğitimi konulu bilimsel araştırmalar) ve bilimsel araştırma yöntemleri konularındaki sözlü performanslarını değerlendirmeyi istemektedir. Adayların yüksek lisans programında en az iki bilimsel araştırma (seminer araştırması ve yüksek lisans tezi) yaptıkları varsayılarak, bu konulardaki bilgi birikimlerinin doktora düzeyi için yeterli olması gerektiği düşünülmektedir. Bilim dalı başkanları da bu doğrultuda, adayların ilgili literatür ve bilimsel araştırma yöntemleri konularındaki bilgilerinin sözlü sınavlarda ölçülmesini önermektedir. Ayrıca, adayların portfolyolarının doktora sınavında da değerlendirilmesi gerektiği görüşü birçok bilim dalı başkanı tarafından desteklenmektedir.

Araştırmalar, lisansüstü öğrenci seçim sürecinde yazılı bilim sınavı ve mülakatın birlikte kullanılmasının önemini vurgulamaktadır. Bülbül'ün (2003) çalışmasında, öğretim üyelerinin büyük çoğunluğu yazılı sınavın adayların alan bilgisini derinlemesine ölçmede etkili olduğunu savunmuştur. Benzer şekilde, müzik eğitimi bilim dalı başkanlarının tamamı yazılı sınav için bir baraj puanı konulması gerektiği görüşündedir.

20 yıllık süreçte, özellikle güzel sanatlar alanında yazılı sınav ve mülakatın birlikte uygulanmasının daha geçerli ve güvenilir bir yöntem olduğu düşünülmektedir. Kayahan Karakul ve Karakütük (2014) de öğretim elemanlarının, merkezi sınavlarla ölçülemeyen niteliklerin mülakatla değerlendirilebileceği konusunda hemfikir olduğunu belirtmiştir. Bu araştırmada da bilim dalı başkanlarının çoğu, sözlü ve uygulamalı sınavlar için baraj puanı olması gerektiğini ifade etmiştir.

Bülbül'ün (2003) çalışmasında, öğretim üyeleri mülakatın öğrencileri tanımak açısından gerekli olduğunu vurgulamıştır. Bu bulgular, mülakatın lisansüstü eğitime alınacak en nitelikli adayları belirlemede kritik bir rol oynadığını göstermektedir. Sonuç olarak, akademisyenler yazılı sınav ve mülakatın birlikte kullanıldığı bir seçim sisteminin daha etkili olacağına inanmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre lisansüstü müzik eğitimi bulunan üniversitelerin bir kısmında lisansüstü giriş sınavı ilan metinleri yayınlanmamaktadır. Bilim dalı başkanlarının görüşlerine de dayanarak, öğrencilerin giriş kriterlerine kolaylıkla ulaşabilmesi adına üniversitelerin internet sitelerinde ilan metinlerine yer vermeleri önerilmektedir.

Etik kurul onayı

Çalışma, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimse Araştırmalar Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (tarih: 14.10.2022, sayı: 2022/388).

Yazarlık katkısı

Çalışmanın tasarımı ve konsepti: YSK, BE; verilerin toplanması: YSK, BE; sonuçların analizi ve yorumlanması: YSK, BE; çalışmanın yazımı: YSK, BE Tüm yazarlar sonuçları gözden geçirmiş ve makalenin son halini onaylamıştır.

Finansman kaynağı

Yazar, çalışmanın herhangi bir finansman almadığını beyan etmektedir.

Çıkar çatışması

Yazar, herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedir.

Ethical approval

The study was approved by the Necmettin Erbakan University Social and Human Sciences Scientific Research Ethics Committee (date: 14.10.2022, number: 2022/388).

Author contribution

Study design and concept: YSK, BE; data collection: YSK, BE; analysis and interpretation of results: YSK, BE; writing of the study: YSK, BE All authors reviewed the results and approved the final version of the manuscript.

Source of funding

The author declares that the study has not received any funding.

Conflict of Interest

The author declares that he has no conflict of interest.

KAYNAKLAR

- Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi. (2021). *Tezli yüksek lisans giriş sınavı kılavuzu*. <https://www.mgu.edu.tr/>
- Balıkesir Üniversitesi. (2022). *Yüksek lisans sınavı ilke ve kuralları*. <https://www.balikesir.edu.tr/>
- Braun, V. ve Clarke, V. (2019). Psikolojide Tematik Analizin Kullanımı. *Journal of Qualitative Research in Education*, 7(2), 1–26. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.17c.2s.17m>
- Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi. (2021). *Lisansüstü programlara (doktora-tezli/tezsisiz yüksek lisans) öğrenci alım ilanı*. <https://ebe.mehmetakif.edu.tr/>
- Bülbül, T. (2003). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinde görev yapan öğretim üyelerinin lisansüstü eğitime öğrenci seçme sürecine ilişkin görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 36(1), 167-174. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000069

- Flick, U. (2014). An introduction to qualitative research. Sage.
- Karaman, S. ve Bakırcı, F. (2010). Türkiye’de lisansüstü eğitim: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 94-114.
- Karasar, N. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar ilkeler teknikler* (34. bs.). Nobel Yayınevi.
- Kasap, B. T. (2006). *Geleceğin müzik öğretim elemanlarının yetiştirilmesi üzerine bir model program*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli. <https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/pamukkale/B-Kasap.pdf>
- Kayahan Karakul, A. ve Karakütük, K. (2014). Views of academics on student selection criteria for graduate education. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 47(2), 179-200. https://doi.org/10.1501/Egifak_00000001343
- Kılıç, S. (2015). Yüksek lisans başarısı ile yüksek lisansa giriş kriterleri arasındaki ilişki: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü örneği. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 5(3), 285-291. <https://doi.org/10.5961/jhes.2015.130>
- Kuncel, N. R., Hezlett, S. A. ve Ones, D. S. (2001). A comprehensive meta-analysis of the predictive validity of the graduate record examinations: Implications for graduate student selection and performance. *Psychological Bulletin*, 127(1), 162-181. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.127.1.162>
- Marczyk, G., DeMatteo, D. ve Festinger, D. (2005). *Essentials of research design and methodology*. John Wiley & Sons Inc.
- Mertens, D. M. (2014). *Research and evaluation in education and psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods*. Sage.
- Miller, S. P. M. (2023). *Thematic analysis*. Salem Press Encyclopedia.
- Necmettin Erbakan Üniversitesi. (2021). 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı güz yarıyılı tezli yüksek lisans ve doktora programlarına öğrenci alım ilanı. <https://erbakan.edu.tr/storage/files/department/egitimbilimlerienstitusu/2021-2022%20G%C3%BCz/E%C4%9Ft.%20Bil%20Enst.%202021-2022%20G%C3%BCz%20Yar%C4%B1y%C4%B1l%C4%B1%20Tezli%20Y.L%20ve%20Doktora%20%C4%B0lan%C4%B1.pdf>
- Sevinç, B. (2001). Türkiye’de lisansüstü eğitim uygulamaları, sorunlar ve öneriler. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 34(1), 125-137. https://doi.org/10.1501/Egifak_00000000052
- Sönmez, V. ve Alacapınar, F. G. (2018). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri* (6. bs.). Anı Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Graduate education holds significant importance in terms of academic and professional development. Particularly in fields such as music education, where artistic and technical skills are evaluated together, the effectiveness and validity of the student admission processes for graduate programs directly influence the quality of education. This study aims to examine the perspectives of department heads in the field of music education in Turkey regarding the criteria for graduate entrance exams, and to reveal the advantages, disadvantages, and areas for improvement in the current examination system. The research seeks to provide recommendations aimed at enhancing the quality of students pursuing graduate education.

2. Method

This research was conducted using a qualitative research design. Qualitative research can be defined as a process in which data is collected through methods such as observation, interviews, and document analysis, and events and perceptions are examined holistically in their natural environments (Yıldırım & Şimşek, 2018). The purpose of the study is to evaluate the perspectives of department heads in music education regarding the criteria for graduate entrance exams and to analyze the effectiveness and validity of the examination processes. The study group consists of department heads from 16 universities in Turkey offering graduate programs in music education. Data were collected using a semi-structured interview form prepared by the researcher and analyzed using content analysis and descriptive analysis methods.

3. Findings, Discussion and Results

The research findings indicate that universities generally emphasize topics such as harmonic analysis, musical forms, teaching-learning approaches, and music education in master's and doctoral entrance exams. Department heads support the inclusion of these topics in the exams. However, it was found that areas such as dictation, Turkish Folk Music, Turkish Art Music, music history, and music culture are less frequently included in the exams. This suggests that candidates' knowledge of music culture and history is not adequately assessed.

In doctoral exams, greater importance is given to scientific research methods and related literature. Department heads emphasize that these topics must be included in the exams, as candidates are expected to conduct scientific research in the field of music education. However, it was determined that questions related to music history and the history of music education are absent in many universities' exams, which hinders the assessment of candidates' knowledge in these areas.

For both master's and doctoral candidates, all universities expect a performance in instrumental/vocal skills. Additionally, elements such as portfolio preparation and solfège performance are included in the exams of fewer universities. Department heads stress that the instrumental/vocal performance of candidates applying through the internal quota should be at a sufficient level for graduate education and that measuring this level in exams is crucial. Candidates applying through the external quota are advised to prepare for the exams with an awareness of the importance of instrumental/vocal performance.

In doctoral exams, unlike master's exams, it is recommended that candidates' oral performance in related literature and scientific research methods be evaluated. Furthermore, many department heads support the idea that candidates' portfolios should also be assessed in doctoral exams.

The research findings reveal the current state of graduate music education entrance exams and the perspectives of department heads on this process. While the exam criteria are effective in measuring candidates' knowledge and skills in music education, it has been determined that areas such as music culture, music history, and Turkish music should be given more weight in the exams. Additionally, the implementation of portfolio and oral evaluations in more universities could enhance the quality of graduate education.

This study is expected to provide policy recommendations for improving the student admission processes for graduate programs in music education. In particular, universities should include detailed information about entrance exam criteria on their websites, enabling students to easily access this information. Furthermore, updating the exam content to align with the requirements of the music education field will contribute to a fairer and more valid assessment of candidates.

In conclusion, this research can be considered an important step toward making graduate education processes more effective and valid. This study serves as a guiding resource for institutions aiming to improve the quality of graduate education in music education and is a valuable reference for both students and faculty members.